

DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK I.
ČÍSLO 2.

Redaktoři: Plk. gšt. Josef Churavý
a major Karel Trška.

Plukovník František Kryštof:

Skupina těžkého dělostřelectva v útočném boji.

(Pokračování.)

II. část. Příprava k útoku.

1. Velitel dělostřeleckého pluku 302 vydal 21/2 v Olešnici rozkazy pro přesun svého pluku, balonové a zvukoměrné roty do oblasti 6. divise; potom odjel asi o 21. hodině na SV. divise do Olešné. Vzdálenost asi 30 km mohl urazit při opatrné jízdě za 1½ hodiny. Na místo dorazil tedy asi ve 22 hod. 30 min. a hlásil se u velitele divisního dělostřelectva, který jej informoval o situaci a podle okolností si vyžádal také návrh na upotřebení těžkého dělostřelectva.

2. Družina velitele pluku.

S velitelem pluku přijedou

oba pobočníci a zpravodajský důstojník v automobilu velitele; ordonanční poddůstojník na motocyklu;

4 spojky na motocyklech od podřízených jednotek (2 oddíly, balonová a zvukoměrná rota);

plukovní spojovací důstojník na motocyklu;

plukovní spojovací četa na nákladních automobilech.

Činnost velitelských orgánů:

1. pobočník vyhledá příhodné SV.

2. pobočník zůstane jako spojka u velitele divisního dělostřelectva, dokud nebude zřízeno telefonní spojení. Potom bude vystřídán ordonančním poddůstojníkem.

Spojovací důstojník vyžádá si u 3. oddělení spojovací plán a zřídí v SV. ústřednu a spojení k ústředně divise (resp. k ústředně velitele divisního dělostřelectva).

Zpravodajský důstojník se informuje u děl. zpravodajské služby divise (DZS.).

3. Po 2. hodině 22/2 dostane velitel děl. pluku 302 písemný rozkaz velitele divisního dělostřelectva pro útok:

Velitelství 6. polní děl. brigády.

SV., 22/2, 2 hod.

Čj.....

Tajné!

Mapy 1:75.000 Polička—V. Meziříčí—
Něm. Brod—Jihlava.

Rozkaz čís. pro útok 23/2.

I. Situace:

Nepřítel před frontou 6. divise přešel z útoku do obrany. V obranném postavení ponechal asi 1 divisi a ostatní síly stahuje.

Vlastní divise kryje bok II. armády, jejíž hlavní síly postupují v prostoru od Poličky na západ. U Jihlavy bojuje IV. armáda. Její východní křídlo je u vsi Luka.

II. Úkol:

a) Zesílená 6. divise má rázným postupem ve všeobecném směru Nové Město—Nové Veselí zatlačit nepřítele a pak postupem na Polnou zamezit stahování sil z fronty;

b) navázat spojení se IV. armádou.

III. Úmysl:

a) zahájit útok brigádami vedle sebe a hlavním úsilím ve směru Petrovice—kóta 619 prolomit obranné postavení;

b) potom oboustrannou obchvatnou akcí usnadnit pokračování hlavního náporu ve směru Vejdoch—Vatín—Březy;

c) ovládnout komunikaci Žďár—Bohdalov a vytvořit tak základnu pro další postup na Polnou;

d) jezdeckou brigádou vpadnout do boku a týlu nepřítele ve všeobecném směru Křižanov—Měřín—Polná a zároveň navázat spojení se IV. armádou.

IV. Provedení:

a) Sestava pěchoty:

b) Rozhraní mezi brigádami:

c) Výchozí základna útoku:

d) Postupné cíle:

} průsvitka A.

e) Manévr pěchoty. Útok zahájí 13. p. brigáda v 8 hod. 20 min. po 20minutové dělostřelecké přípravě. Ostatní 2 brigády se připojí k útoku podle postupu střední brigády. Překročení Slavkovského potoka umožní 13. p. brigádě 12. p. brigáda dobytím Chlumku.

Na 1. postupném cíli zastávka pro 13. p. brigádu. Severní a jižní brigáda pokračují v postupu bez zastávky.

Vyrazení z 2. postupného cíle na rozkaz.

Zahájení postupu z 3. na 4. postupný cíl na rozkaz anebo na znamení dané letcem (serie raket „černý dým“).

V. Dělostřelectvo.

1. Organizace velení.

a) Přímá podpora:

severní skupina, P. D. 53: 256, II./53;

střední skupina, P. D. 6: II., III./6. a I./53;

jižní skupina, vel. I./6.: I./6.

b) Všeobecná činnost:

skupina A, P. D. 106: I., II./106;

skupina B, P. D. 302: I., II./302 a I./301.

2. Umístění.

severní skupina P. P.: v prostoru les Ochoza—Maršovice—⁽⁶³⁰⁾
—640;

střední skupina P. P.: v prostoru Nové Město—Kalvarienberg—
Sinzendorf—Nová Ves;

jižní skupina P. P.: Svratka—Řečice;

skupina A všeob. činnosti: Michova hora—Michov les—Babák;
skupina B všeob. činnosti: Bezděkovský mlýn—Svratka—Křídla.

3. Úkoly:

a) hlavní:

skupiny P. P.: podpora příslušných brigád;
skupina A: ochrana útoku;
skupina B: palba proti bateriím a na cíle daleké;

b) vedlejší:

skupiny P. P.: vzájemná výpomoc mezi skupinami 1. oddílem;
skupina A: zesílení palby proti bateriím nebo palby přímé podpory;
skupina B: zesílení ochrany útoku.

4. Pásmo působnosti:

a) hlavní:

skupiny V. Č.: od čáry Jiříkovice—Žďár (v to) až po čáru Hříby—Radostín (v to);

b) vedlejší:

severní skupina P. P.: na jih až po čáru N. Město (mimo)—Jamy (v to);
střední skupina P. P.: na jih až po čáru Chlumeck (v to)—Hodiškov (mimo);
na sever až po čáru Radňovice—Mělkovice (v to);
jižní skupina P. P. na sever až po čáru Petrovice—Jamy (v to);
skupiny V. Č.: na sever až po čáru Jiříkovice—Počátky—Střanov (v to).

5. Pozorování:

a) hlavní pozorovatelný:

velitelství div. děl.: kóta 684 (záp. od Olešné);
skupina A: Kalvarienberg 675—684—Kopec 654,
skupina B: Kalvarienberg 675—Olešná hora—Kopec 654;
pozorovací rota obsadila pozorovatelný Harušův kopec—684—627 (u Nové vsi) a trig. 580 (u Svratky);

b) zvláštní pozorovací prostředky:

pozorovací rota a balon jsou k dispozici skupinám V. Č. pro zastržení a kontrolu s přednostním právem pro skupinu B;
balonová rota se přemístí s naplněným balonem v noci s 22/2 na 23/2 do Divišova a zahájí činnost za svítání 23/2;
zvukoměrná rota se rozvine urychleně, aby mohla zahájit činnost již 22/2 především ve středním a severním útočném pásmu.

K dispozici pro akci 23/3 celkem 3 děl. letouny pro skupiny V. Č. Činnost zvýšená.

Velitelé skupin V. Č., velitelé pozorovací a zvukoměrné rot, letečtí a balonoví pozorovatelé dostaví se k vzájemné domluvě na SV, dříve 22/2 v 19 hodin.

6. Spojení:

SV. 6. polní děl. brigády	}	Olešná.
SV. poz. roty		
SV. zvukoměrné roty		
SV. skupiny B		

SV. skupiny A — M. H. Sinzendorf;
 SV. severní skupiny P. P. — Maršovice;
 SV. střední skupiny P. P. — východní okraj N. Města;
 SV. jižní skupiny P. P. — Svratka;
 SV. balonové roty — Divišov.
 SV. div. zbroj. parku — nádraží Rozsochy;
 PZÚ₁ a současně předsunutá děl. ústředna — Nové Město;
 PZÚ₂ a současně předsunutá děl. ústředna — Svratka.

7. Příprava střelby.

Topografická příprava:

TOD. zhustí síť souřadnic v prostorech palebných postavení na žádost skupin v pořadí: B, A, střední, severní a jižní P. P.

Pozorovací rota provede urychleně vyhodnocení cílů z leteckých snímků, pořízených 21/2 a 22/2; na žádost skupin zaměří hlavní body, pomocné a skutečné cíle a pořídí panorámatické snímky z pozorovatelů. Pořadí skupin jako u TOD.

Seznam souřadnic a plány vydávám v příloze (suponováno).

Náčrtek cílů: 1:25.000 je v příloze (místo toho viz náčrtek 1:75.000, příloha A).

Povětrnostní stanice v Olešné. Zprávy každou lichou hodinu, počínaje od 5 hod. 23/2. Časový signál v 6 hod. 23/2.

Palebné postavení pro děl. pluk 53 vyhledají a připraví příslušné skupiny P. P. a pro I./301. děl. pluk 302.

Zaujetí pal. postavení v noci s 22/2 na 23/2.

Pohotovost k palbě v 6 hod. 23/2.

Plán palby vydám dodatečně.

8. Střelivo.

Zbrojní park zřídí do 22 hodin 22/2 tato výdejní střediska:

a) pro pěchotu:.....

b) pro dělostřelectvo:.....

Pro útok má dělostřelectvo k dispozici celkem 1½ pal. průměru.

Veškeré posilové jednotky dělostřelectva mají s sebou plný palebný průměr.

Organické divisní dělostřelectvo:.....

Těžké dělostřelectvo složí v pal. postaveních ½ pal. průměru a doplněk střeliva odebere vlastními prostředky na muničním nádraží Bystřice počínaje od 24 hod. 22/2.

9. Přemístění:

Plán přemístění bude uveřejněn později:

Dostane podle rozdělovníku:

Velitel 6. polní děl. brigády,
 brig. generál.....

K rozkazu velitele divisiho dělostřelectva byl přiložen také „spojovací plán divise“, dále „všeobecný operační rozkaz, II. část“ a „plán pro vyhledávání zpráv“. Obsah těchto rozkazů zde neuvádím, avšak v rozkazech velitele skupiny bude k tomu přihlíženo, jako kdyby velitel skupiny tyto rozkazy skutečně dostal.

Pro přehlednost je přiložena průsvítka A, znázorňující účinnou sestavu 6. divise a přehled cílů zjištěných do 18 hodin 21/2.

4. Jak zpracuje velitel skupiny B rozkazy vyššího velitelství?

Na základě rozkazů pro útok a po předběžném studiu terénu na mapě připraví si P. D. 302 rozkaz vlastní, který bude obsahovati vše, co velitel skupiny může podřízeným jednotkám naříditi bez obhlídky v terénu.

Podřízení velitelé hlásí se u velitele pluku asi mezi 3. a 4. hodinou 22/2, protože se každý z nich zdrží určitou dobu v svém novém stanovišti, aby vydal potřebná nařízení pro ubytování.

Velitel skupiny, který je již zpraven, že mu balonová a zvukoměrná rota nepodléhá, odešle jejich velitele na SV. divise a vrátí jim jejich spojky.

Velitelům oddílů vydá rozkaz pro útok, a to pravděpodobně zatím jen ústně. Písemný rozkaz mohou oddíly dostatí později, třeba až po provedení průzkumu.

Vlastní rozkaz pro útok sestaví velitel skupiny asi tímto způsobem:

a) Odstavec „Situace“.

Do tohoto odstavce možno shrnouti stručně všechno, co vyšší velitelství v svém rozkaze uvádí o nepřátelské a vlastní situaci, o úkolech divise a o úmyslech jejího velitele a o způsobu provedení útočné akce. Výtah bude obsahovati jenom to, co velitelé oddílů musí nezbytně znáti.

b) Odstavec „Organisace dělostřelectva“ bude obsahovat složení vlastní skupiny a povšechné informace o ostatním dělostřelectvu.

c) Odstavec „Umístění“.

Veliteli skupiny byly přikázány prostory palebných postavení pro skupinu. Jeho povinností nyní je, aby každému oddílu přidělil vhodný prostor, t. j. prostor, z kterého by mohl nejlépe splniti požadované úkoly. Umístění jednotlivých oddílů je tedy závislé na úkolech a proto by bylo logické dávat v rozkazech odstavec „Umístění“ za odstavce „Úkoly“. Z tohoto důvodu bude o umístění pojednáno teprve tehdy, až budou probrány úkoly oddílů.

d) Odstavec „Úkoly“.

Skupina složená ze dvou oddílů 15 cm těžkých houfnic a z 1 oddílu 15 cm těžkých kanonů má dva hlavní úkoly:

palbu proti bateriím a

palbu na cíle daleké.

Velitel skupiny musí nyní nějakým způsobem uložit svým oddílům provedení těchto úkolů.

Jedno řešení by bylo: dát každému oddílu oba tyto úkoly. Útočné pásmo zesílené divise je značně široké (12 km) a mělo by tedy to řešení jistě velkou výhodu, že by bylo možno celé pásmo působnosti skupiny rozdělit na 3 užší části a každou část přikázat jednomu oddílu jako hlavní pásmo působnosti. Nevýhodou takového řešení je, že oddíl, který má plnit dva hlavní úkoly, je nucen často třístit svou palbu současně na různé cíle a nemůže tak vydatně soustředit palbu svých baterií, jako by tomu bylo, kdyby měl jen jediný hlavní úkol. Je však ještě jiná okolnost, která v našem případě mluví proti onomu řešení. Ve skupině jsou totiž různé oddíly; kanonový oddíl má velký dostřel, ale malý počet baterií (2) a malou kadenci střelby (1 rána za 5 minut); houfnicové oddíly mají sice dostřel skoro o $\frac{1}{2}$ menší nežli 15 cm kanony, avšak větší počet baterií v oddílu (3) a větší kadenci (1 rána za 3 minuty). Ostatně kadenci střelby u těžkých houfnic můžeme vždy bez obavy zvýšit jako u každého děla se strmou drahou a malou náplní, neboť zde rychlost střelby není omezena zřetelem na poškození materiálu, nýbrž jen zřením na únavu obsluhy.

Podle toho, co jsme uvedli, naskytá se druhé řešení: rozdělit oba hlavní úkoly oddílům podle toho, jaký úkol se pro ten neb onen oddíl spíše hodí, t. j. uložit oběma houfnicovým oddílům palbu proti bateriím a oddílu kanonovému palbu na daleké cíle. Bude to však správné, jestliže jeden hlavní úkol plní dva oddíly a druhý hlavní úkol jen jeden oddíl? Zajisté ano, neboť palba proti bateriím za útoku je najisto důležitější než palba na daleké cíle.

Rozhodneme-li se pro toto řešení, musíme při tom rozřešit ještě otázku: Co zařídíme pro případ, nastanou-li za boje takové okolnosti, že buď houfnice nebo kanony nebudou s to v některém okamžiku zdolat svůj hlavní úkol? Pomoc je snadná, dáme-li houfnicovým oddílům jako vedlejší úkol dalekou palbu a naopak zase kanonovému oddílu palbu proti bateriím; potom můžeme, kdykoli se ukáže potřeba, provádět kterýkoli hlavní úkol intenzivněji na újmu druhého hlavního-úkolů.

Toto řešení druhé proti řešení prvnímu by mělo jen tu nevýhodu, že by hlavní pásmo působnosti skupiny bylo nutno rozdělit ne na tři, nýbrž jen na dvě pásma pro houfnicové oddíly a že kanonový oddíl by musil obsáhnout celé pásmo skupiny. Protože však vhodným umístěním oddílů můžeme snížit úhel akčního radia na nejmenší míru tak, aby nepřesahoval 90° ani tehdy, bude-li oddíl působit v celém pásmu divise, nenabude uvedená nevýhoda takového významu, abychom se musili zřítí druhého řešení. Nyní teprve, když jsme probrali úkoly, můžeme říci, kde se který oddíl umístí. Tím, že vyšší velitelství určuje skupině přibližně prostory, není ještě řečeno, že velitel skupiny musí své oddíly umístit právě v těchto prostorech, naopak povinností velitele je, aby řádně uvážil, zdali přikázané prostory vyhovují po technické i taktické stránce, a aby v opačném případě ohlásil své poznatky představenému veliteli a žádal o dovolení, aby směl zaujmouti palebná

postavení na jiném místě, které si vyhledal a odkud může lépe plnit své úkoly.

Dovede-li velitel řádně objasnit vyššímu veliteli všechny důležité důvody, které jej vedou ke změně prostoru pal. postavení, jistě každý vyšší velitel rád uvítá takovou iniciativu, a není-li jiných překážek, dá své svolení. Nejlépe učiní vyšší velitelství, pokud to čas dovoluje, když si předem dá předložit návrh na umístění těžkého dělostřelectva od jeho velitele, protože určení prostorů pro toto dělostřelectvo vyžaduje nejen taktických, nýbrž i odborných znalostí. Podrobíme-li rozboru palebná postavení, která velitel divisiho dělostřelectva skupině přikázal, dojdeme k těmto výsledkům:

Prostor „Bezděkovský mlýn“ poskytuje vhodná a skrytá palebná postavení, a to v blízkosti dobré komunikace. Postavení je v údolí; nehodí se tedy pro kanony, nýbrž pro houfnice. Postavení není daleko za frontou (2½ km), takže umožňuje působení do značné hloubky za nepřátelskou linii, což je velmi důležité pro oddíl protibaterijní za útoku nepřítele v obranném postavení, neboť v takovém případě je nepřítel. dělostřelectvo rozčleněno do značné hloubky. V blízkosti paleb. postavení jsou výhodné pozorovatelný na vrchu Kalvarienberg a na Skále. Oddíl musí se sice přemístit již po dosažení 2. postupného cíle, ale přemístění dá se provést hladce a skrytě jak ve směru na západ, tak i na jihozápad. Tento prostor dostane tedy oddíl I./302., jenž byl dirigován do Vojtěchova.

Prostor „Svratka“ má podobné vlastnosti jako prostor oddílu I./302. a hodí se také pro houfnicový oddíl, tedy pro II./302. Zvláštní výhodou tohoto postavení je, že oddíl může bočně postřelovati nepřátel. baterie ležící odtud na severozápad a že může setrvat v tomto postavení až po dosažení 3. postupného cíle.

Poněkud nevýhodné je spojení dozadu, protože silnice do Dlouhé i do Bobrové probíhá místy na přivráceném svahu, ale tato nevýhoda se zmenší po dobytí Chlumku a kromě toho dá se aspoň částečně odstranit zredukováním denní cirkulace a využitím silnice přes Podolí.

Pro kanonový oddíl I./301. zbude nám tedy prostor „Křídla“. Západně od této osady je rozlehlé a povlovné návrší, na kterém se dají baterie skrytě umístit, při čemž přestřelitelnost bude zcela vyhovující i pro hodně plochou dráhu. Postavení leží sice na 4 km za frontou, ale to není na závadu, neboť dostřel těchto kanonů je tak značný, že mohou z tohoto postavení dostřelit ještě na několik kilometrů za poslední postupný cíl. Ostatně tím, že oddíl je více vzadu, má zase výhodu, že s menším stranovým úhlem (celkem asi 60–70°) obsáhne celé pásmo divise, které je zároveň pásmem působnosti tohoto oddílu. Jak bude však toto postavení vyhovovat s hlediska úkolu (daleká palba)? Běží tu hlavně o palbu na cíle, které se objeví na komunikacích. Má-li palba na komunikace mít dobré výsledky, musí zasáhnout komunikace po délce, tedy musí to být palba podélná, neboť tato palba je téměř sedmkrát účinnější než palba směřující kolmo na silnici. Z postavení u Křídla se dají podélně nebo aspoň koso postřelovati téměř všechny silnice, vyjímajíc

ovšem silnici Žďár—N. Veselí a silnici Vatin—Sazomín—Ostrov, ale tuto nevýhodu by mělo i kterékoliv jiné postavení v oblasti divise.

e) Odstavec „Pásma působnosti“.

Z toho, co jsme již uvedli při rozboru úkolů, vyplývá, že kanonový oddíl bude mít, jako pásmo hlavní působnosti celé pásmo skupiny, co se však týká oddílů houfnicových, musí se o toto pásmo nějakým způsobem rozdělit.

Ve skupině protibaterijní nepřidělujeme pásma působnosti oddílům podle útočných pásem pěchoty, jako je to pravidlem u skupin organického divisního dělostřelectva, nýbrž podle toho, co víme nebo co můžeme předpokládat o síle a rozdělení nepřátel dělostřelectva. Snahou velitele skupiny protibaterijní musí být, aby tomu oddílu, proti kterému je nebo může být větší část nepřátelského dělostřelectva, přidělil užší pásmo hlavní působnosti, i když se toto pásmo nekryje úplně s pásmem brigády, která má hlavní úsilí.

Všimněme si nyní, jak se to účelně dá provést v našem případě. V době, kdy velitel skupiny dostal rozkaz pro útok, jsou podle náčrtku A zjištěny přibližně jen čtyři baterie, které jsou rovnoměrně rozmístěny za nepřátelskou posicí (dvě na severu a dvě na jihu). Těmito údaji nemůže se velitel skupiny řídit, neboť to jsou údaje neúplné. Podle rozkazu velitele divisního dělostřelectva je před frontou vlastní zesílené divise 1 divise nepřátelská. Organizace nepřítelů bude jistě veliteli skupiny do té míry známa, aby věděl, kolik oddílů k takové divisi patří (dejme tomu, že nepřátel. divise má 3 pluky pěchoty a 6 oddílů organického dělostřelectva). Poněvadž nepřítel přešel do obrany a stahuje síly z fronty, není pravděpodobné, že by toto divisní dělostřelectvo bylo ještě rozmnoženo dělostřelectvem sborovým anebo armádním. Nepřátelská divise je osamocena, její křídla jsou odkryta; za těchto okolností nebude větší část dělostřelectva na křídle, nýbrž zcela určitě někde za středem obranného postavení, odkud má nejlepší možnost působit na frontě a kde je také nejvíce chráněno proti překvapení. Ostatně i terén nasvědčuje jasně tomu, že jádro nepřátel. dělostřelectva může být nejvhodněji umístěno v prostoru Koutný les—Vejdoch—Zálomy—Sezomín—Mělkovice, tedy převážně v útočném pásmu 13. pěší brigády (střední).

Kdyby měl velitel skupiny 3 oddíly pro palbu protibaterijní, rozdělil by pásmo působnosti skupiny mezi své oddíly tak, aby hlavní pásmo působnosti nejdůležitějšího, t. j. středního oddílu bylo nejúžší. Toho by se dosáhlo nejpraktičtěji, kdyby se pásmo hlavní působnosti každého protibaterijního oddílu krylo s útočným pásmem některé pěší brigády.

Velitel má však pro palbu protibaterijní k dispozici jen dva oddíly, nezbude mu tedy nic jiného, než aby rozdělil pásmo skupiny na dvě části, a to v dohodě se skupinou hrubého dělostřelectva (skupina A), která má rovněž jen dva oddíly, a to pro ochranu útoku. Budou-li mít oddíly protibaterijní a oddíly pro ochranu útoku stejná pásma hlavní působnosti, usnadní a zjednoduší se tím spolupráce mezi oběma děl. skupinami. Nejprirozenější roz-

hraní mezi oddíly tvoří čára dominujících výšin kóta 619—Vejdoch a Vatín, a to proto, že dělí pásmo působnosti skupiny na dva skoro rovnoměrné díly, které jsou zároveň do jisté míry i pozorovacími celky.

Vedlejší pásma působnosti nutno volit tak, aby prostor, v kterém je nahromaděn největší počet nepřátel. baterií, mohl být, kdyby to bylo nutné, zasažen všemi oddíly protibaterijního dělostřelectva. Dovolí-li to akční radius, možno dát každému oddílu jako vedlejší pásmo působnosti celé hlavní pásmo sousedního oddílu, jak se to stalo v našem případě. Výhodou tohoto způsobu je, že se protibaterijní skupina může přemísťovati po oddílech a že při tom celé pásmo působnosti skupiny zůstane postřelováno.

f) Odšavec „Pozorování“.

V našem případě je na přípravu bojové akce dosti času a proto může velitel skupiny podrobněji organisovat pozorování.

Pozorovací pásma houfnicových oddílů určí tak, aby se navzájem přesahovala, jak toho vyžaduje důležitost pásma ležícího za středem nepřátel. postavení (pásmo, kde je umístěno asi jádro nepřátel. dělostřelectva a kudy vede hlavní nápor vlastní divise), a jak to dovolí přehlednost terénu a materiální možnost (t. j. kolik pozorovacího personálu a kolik spoj. materiálu je k dispozici).

Pro jižní oddíl povedou asi severní hranice pozorovacího pásma po jižním okraji zalesněného prostoru mezi osadou Slavkovice a Butsch (Rudé). Za jižní hranice pozorovacího pásma severního houfnicového oddílu hodí se nejlépe čára výšin mezi Chlumkem a Sazomínem. Pozorovací pásmo kanonového oddílu bude v sobě zahrnovati celé pásmo působnosti tohoto oddílu, t. j. pásmo působnosti celé skupiny.

Dá-li velitel oddílu každé baterii vlastní pásmo hlavní působnosti, může jim také vymezit pozorovací pásma; jestliže se však rozhodl, že každá baterie bude mít jako pásmo hlavní působnosti pásmo celého oddílu, postačí, dostane-li každá baterie pozorovací směr. Prostory hlavních pozorovatelů byly již určeny v rozkaze velitele divis. dělostřelectva, a to z toho důvodu, aby nenastalo na některém místě nahromadění většího počtu pozorovatelů. Velitel skupiny tyto prostory jen rozdělí svým oddílům.

Pásmo působnosti skupiny je značně rozsáhlé a členité a proto se velitel musí postarat o bočné pozorování. Pro zřízení skupinové pomocné pozorovatelny hodí se na severu nejlépe Harusův kopec. Pomocnou skupinovou pozorovatelnu by mělo zřídit velitelství skupiny a spojit přímo se svou ústřednou; to by však v našem případě vyžadovalo vystavení a udržování značně dlouhé linky. Proto velitel skupiny nařídí, aby nejbližší houfnicový oddíl zřídil pro skupinu tuto pomocnou pozorovatelnu. Pomocná pozorovatelna bude v tomto případě spojena s ústřednou oddílu. Spojení bude sice o hodně kratší, ale bude to zase mít nevýhodu, že skupina nebude mít přímé spojení a že kterýkoliv jiný oddíl skupiny, bude-li chtít použítí pomocné pozorovatelny k řízení své střelby, musí si zjednat spojení prostřednictvím dvou ústředen, t. j. ústředny skupiny a ústředny toho oddílu, který pomocnou pozorovatelnu zřídil.

Velitel skupiny může však zcela dobře zřídit aspoň předsumu-tou pozorovatelnu na kotě 627 pro celou skupinu.

Oddíly by si mohly ještě pro svou interní potřebu zřídit oddílové pomocné pozorovatelné, ale jen v nejnútějších případech, neboť zřizování většího počtu pozorovatelů naráží na značné potíže. Pozorovatelský personál existuje totiž doposud jen u baterií, a to ve formě pátracích hlídek, kdežto ani velitel pluku (skupiny) ani velitel oddílu vlastního personálu nemá a musí si potřebné pozorovatele vypůjčit od baterií.

Pro spolupráci s balonem, s pozorovací, zvukoměrnou rotou a s letcem nemusí zatím velitel skupiny dávat oddílům zvláštní směrnice. Nařídí však, aby se velitelé oddílů zúčastnili domluvy v SV. divise.

g) Odstavec „Příprava střelby“.

Kromě jiného musí se velitel skupiny postarat o to, aby oddíl I./301., který do palebného postavení dorazí teprve v noci před útokem, našel všechno přichystáno tak, aby mohl být řádně a zavčas připraven k palbě. Tyto práce musí svěřit některému houfnicovému oddílu, a to II./302., který je nejbližší od prostoru paleb. postavení oddílu I./301. Není to nikdy příjemné a dobré, má-li 1 oddíl konati současně všechny přípravné práce k bojové akci pro dva oddíly, ale není zatím jiné pomoci.

Takové případy budou se často vyskytovat ve skupinách těžkého dělostřelectva a bylo by jistě prospěšné na to již předem pamatovat a přidělit velitelství těžkého pluku teodolit a měřický stolek, aby druhý pobočník mohl konat potřebné topografické práce a oddíly tak byly ušetřeny dvojité námahy.

h) Odstavec „Spojení“.

Má-li protibaterijní skupina rychle a spolehlivě plnit svůj úkol, má mít co možná přímé spojení se všemi mimořádnými pozorovacími prostředky, s kterými společně pracuje.

Také zkušenosti z války i z různých cvičení nám ukazují, že nepostačuje skupině spojení, které má s vyšším velitelstvím a že v zájmu informovanosti a spolupráce musí se snažit co nejvíce o spojení s ostatními dělostřeleckými skupinami. Někdy se to dá provést přímo, někdy prostřednictvím oddílů nebo prostřednictvím předsunutých ústředí vyššího velitelství.

V našem případě si zbudovala skupina přímé spojení toliko se skupinou „A“, protože obě skupiny mají si poskytovat během boje vzájemnou výpomoc, a tedy jim musí záležet na tom, aby styk mezi nimi byl co nejtěsnější. Spojení se skupinami přímé podpory bylo navázáno přes PZÚ. po oddílové lince, což pro skupinu protibaterijní úplně postačí.

Nesmíme také zapomínati, že oddíl I./301. dorazí až v noci před útokem. V takovém případě bude dobře, postaráme-li se předem o vybudování telefonní sítě pro tento oddíl. Máme však k tomu prostředky? Provedeme-li podrobnou kalkulaci, uvidíme, že prostředky spojovací čtyř skupiny a pluku na všechny tyto úkoly nestačí a že oddíl II./302. bude nucen vypůjčit si část materiálu od svých baterií.

Velitelství pluku může práci oddílu II./302. usnadnit tím, že dá vlastními prostředky vybudovat spojení k SV. I./301. Zálohu telefonního materiálu (12 km drátu), která je u velitelského roje, může pluk ihned dát oddílu II./302. k dispozici. Zbytek musí dodat baterie, a nestačí-li ani to, vybuduje se aspoň jednoduché spojení, které si potom oddíl I./301. doplní na dvojité vedení. Baterie budou moci svému oddílu vypomoci, protože se chystáme k útoku a tu velitel volí své SV. co možná tak, aby spojení od baterií k ústředně oddílu bylo co nejkratší. Náhradu za prostavěný materiál dostane II./302. přímo od oddílu I./301. (Přehled spojovací sítě podává příloha B.)

ch) Odstavec „Střelivo“.

V tomto odstavci musí býti poznamenáno, kdo doveze střelivo pro oddíl I./301. Nejvýhodnější by bylo, kdyby každý houfnicový oddíl dovezl střelivo pro $\frac{1}{2}$ onoho oddílu, tedy pro 1 baterii, avšak z ohledu na rozmístění skupiny bude nutno dát tuto funkci jen jednomu oddílu, a to oddílu II./302., který je nejbližší k prostorům onoho oddílu.

i) Ostatní odstavce obsahují výtah a zpracování II. části divisního rozkazu pro útok.

Zásobování potravinami je u těžkého pluku velmi jednoduché. Proviant a obvykle i maso odbírají proviantní auta vždy pro následující den na proviantním nádraží nebo v proviantní výdejně.

Odběr mohou řídit střídavě hospodáři oddílů, protože velitelství pluku nemá hospodáře ani proviantního. U oddílu zastává funkci proviantního hospodář.

Jak se v našem případě odběr provedl?

21/2 byl pluk v Olešnici a odebral potraviny na 22/2 na proviantním nádraží. Byl-li přesun pluku závčas předvídan, mohly nastat dva případy: buď nebylo nic nařízeno a pluk by na 23/2 musil provést odběr ještě na starém proviantním nádraží, nebo bylo pluku ještě před odjezdem oznámeno, že se příštího dne koná odběr v proviantní výdejně 6. divise v Bystřici. V prvním případě by velitel pluku ponechal při odjezdu pluku potřebný počet proviantních aut v Olešnici a v druhém případě by zůstala proviantní auta až do odběru, t. j. 9 hodin 22/2 v Bystřici. V prvním i druhém případě by musil velitel pluku naříditi hospodáři, kterému by bylo řízení odběru svěřeno, kam se mají prov. auta po ukončení odběru odebrat.

Zásobování pohonnými hmotami je nutno provést co nejdříve, neboť noční přesun v hornatém a zasněženém terénu vyžádal si hodně pohonných látek.

Odsun raněných se provádí obvykle na volných autech stavebního a někdy i muničního odřadu, nikdy však na telefonních a proviantních autech. Telefonních aut nepoužíváme proto, že jich může být každou chvíli potřeba, a u proviantních aut se to děje z hygienických důvodů. V našem případě odsunují oddíly raněné přímo po předchozím ošetření oddílovým lékařem na ústřední divisní obvaziště.

5. Průzkum.

Je přirozené, že velitel skupiny v tomto případě, kdy od vydání rozkazu až do zahájení útoku zbývá celý den a celá noc, vydá definitivní rozkaz teprve až po obhlídce v terénu, kterou provede 22/2 zrána společně s veliteli oddílů. Průzkum pro oddíl I./301. může dát provést buď orgány plukovního štábu, nebo může svěřit tento úkol některému oddílu. První řešení ulehčuje práci oddílů, druhé řešení je však praktičtější, protože oddíl II./302. musí také provést topografickou přípravu střelby, neboť velitelství pluku k tomu nemá ani přístrojů ani potřebného personálu.

Podrobný výsledek průzkumu a všechny přípravy, které oddíl II./302. pro oddíl I./302. vykoná nebo bude moci úplně vykonat před jeho příjezdem, má oddíl hlásit veliteli skupiny, aby o tom mohl podat veliteli I./301. závčas zprávu.

6. Rozkaz pro přesun oddílu I./301.

Tento rozkaz bude moci velitel odeslat po spojce na autu nebo na motocyklu společně s rozkazem pro útok, aby si velitel I./301. mohl vše řádně prostudovat ještě před odjezdem z Jimramova.

Vlastní rozkaz pro přesun bude velmi jednoduchý a může mít asi tuto formu:

SV., 22/2, 14 hodin.

„Oddíl I./301. je mně podřízen od 19 hodin dnešního dne. Přesun oddílu proveďte co nejrychleji a co nejskrytěji dnes večer do prostoru Křídla.

Silnice Bystřice—Batkov—Zvole—Křídla je sjízdná i pro trak-tory. Stav silnic severně od Bystřice zjištěn nebyl.

V příloze zasílám náčrtek Vašich paleb. postavení a přehled prací, které před příjezdem Vašeho oddílu vykoná ve Váš prospěch oddíl II./302.

Ostatek je obsažen v přiloženém rozkazu pro útok.

Další rozkazy si vyzvčetně osobně co nejdříve v mém SV.“

Velitel děl. pluku 302
plk.

7. Zájezd do palebných postavení provedou velitelé oddílů podle vlastního uvážení tak, aby baterie byly s určitostí připraveny k palbě v nařízenou dobu. Zájezd je nutno upravit tak, aby množství baterií nebylo namáháno zbytečně po celou noc a mohlo si před útokem trochu odpočinout. Nejlépe bude, započne-li zájezd ihned za prvního setmění.

8. Poslední přípravou k útoku bude vypracování plánu pal-by. Tento plán bude moci být pořízen teprve na večer 22/2 na základě nejnovějších zpráv, které do této doby velitel skupiny dostane o nepřátelském dělostřelectvu a o jiných cílech, náležejících do rámce hlavního úkolu skupiny.

9. Ukázka rozkazu velitele skupiny B pro útok:

Velitelství děl. pluku 302.

Čj.

SV., 22/2, 4 hod.

Mapy: 1:75.000.

Rozkaz pro útok 23/2.

I. Situace.

6. divise má útokem zatlačit nepřítele, který přešel do obrany všeobecně na čáře Jiřikovice—Radňovice—Petrovice—Hodiškov.

Obrysy nepřátelského postavení:

Výchozí základna útoku:

Rozhraní mezi brigádami:

Postupné cíle:

Hlavní úsilí: 13. p. brigáda, která zahájí útok v 8 hod. 20 min. po 20min. děl. přípravě.

Sousední brigády připojí se k útoku podle postupu.

II. Organizace dělostřelectva.

Děl. pluk 302 a I./301. tvoří skupinu B všeobecné činnosti pod mým velitelstvím.

Skupina A všeobecné činnosti: děl. pl. 106.

III. Umístění.

I./302. prostor Bezděkovský mlýn.

II./302. prostor Svratka.

I./301. prostor Křídla.

IV. Úkoly:

a) hlavní:

děl. pluk 302 — palba proti bateriím;

I./301. — palba na cíle daleké;

b) vedlejší:

děl. pluk 302 — zesílení ochrany útoku a palby daleké;

I./301. — zesílení palby proti bateriím a ochrany útoku.

V. Pásmo působnosti:

a) hlavní:

I./302. — od čáry Jiřikovice—Žďár (v to) až po Petrovice (mimo)—trig. Vejdoch—Vatín (v to);

II./302. — od čáry Petrovice (v to) — trig. Vejdoch—Vatín (mimo) až po Hřiby—Radostín (v to);

I./301. — celé pásmo děl. pluku 302;

b) vedlejší:

I./302. — na sever až po čáru Jiřikovice—Počítky—Střanov (v to), na jih hlavní pásmo působnosti oddílu II./302.

II./302. — hlavní pásmo působnosti oddílu I./302.

VI. Pozorování.

a) Pozorovací pásma a pozorovatelný určím při průzkumu.

Obsazení všech pozorovatelů se provede ihned po ukončení průzkumu. K obsazení skup. pozorovatelů dodají oddíly na SV. pluku dnes do 6 hod. 45 hod. po 1 pátrací hlídce.

b) Zvláštní prostředky: pozorovací, balonová, zvukoměrná rota a letoun.

VII. Průzkum.

Velitelé I. a II./302. s nejnútnejším personálem dostaví se dnes v 6 hod. 30 min. k SV. pluku za účelem průzkumu. Průzkumné orgány baterií dirigujte přímo do přikázaných prostorů palebného postavení.

Palebná postavení, pozorovatelný a SV. pro I./301. vyhledá oddíl II./302.

VIII. Příprava střelby.

Topografická příprava. Pro I./301. provede top. přípravu II./302.

Oddíly mně předložte do 11 hod. žádanky pro TOD. a poz. rotu s tímto obsahem:

- a) body, jejichž souřadnice potřebují k topografické přípravě;
- b) seznam hlavních bodů, pomocných a skutečných cílů, jejichž souřadnice se mají zjistit,
- c) z kterých pozorovatelů by bylo třeba pořídit panoramatické snímky.

Seznam souřadnic, náčrtek cílů a plány vydávám v příloze.

Povětrnostní zprávy každou lichou hodinu. Stanice Olešná.

Časový signál dne 23/2 v 6 hodin.

Zaujetí palebného postavení v noci s 22/2 na 23/2.

Pohotovost k palbě v 6 hodin.

Plán palby bude vydán dodatečně.

IX. Spojení.

SV. skupiny B ve vsi Olešná

I./302. — Nové Město,

II./302. — Svratka,

I./301. — Křídla.

Parkoviště pro každý oddíl zvlášť podle průzkumu.

Parkoviště pro plukovní vel. odřad v Olešné.

Spojovací četa pluku kromě normálního spojení zřídí telefonické spojení:

s PD. 106. — SV. M. H. Sinzendorf,

s pozorovací rotou — SV. Olešná,

se zvukoměrnou rotou — SV. Olešná,

s bal. rotou — SV. Divišov,

s SV. I./301.

Oddíl I./302. se spojí s PZÚ₁ — Nové Město,

oddíl II./302. se spojí s PZÚ₂ — Svratka a vybuduje spojení oddílu I./301.

Velitelství skupiny dodá oddílu II./302. plukovní zálohu telefonického kabelu. Veškeré spojení musí býti vybudováno nejpozději do večera dnešního dne.

X. Střelivo.

Oddíly složí v palebných postaveních $\frac{1}{2}$ pal. průměru.

Na muničním nádraží v Bystřici je k dispozici pro každý oddíl $\frac{1}{2}$ paleb. průměru.

Odběr střeliva ve 24 hod. 22/2 řídí plukovní zbrojní důstojník. Střelivo pro I./301. odebere II./302. a dopraví je do Zvole, kde je převezme I./301.

XI. Zásobování potravinami:

Proviantní výdejna v Bystřici:

odběr 23/2 v 9 hodin. Shromáždění proviantních aut 30 minut před odběrem na náměstí v Bystřici. Odběr řídí hospodář I./302.

Po ukončení odběru převezmou proviantní auta masa u div. jatek v Bystřici.

Snídaně a oběd se vydá 23/2 před 6. hodinou.

XII. Zásobování pohonnými hmotami.

Benzinové nádraží Rozsochy od 12 hodin dne 22/2.

Odběr provádějí oddíly samostatně.

XIII. Odsun raněných.

Oddíly odsunují raněné vlastními prostředky, a to:

I./302. na ÚDO₁ — Zubří.

II./302. a I./301. na ÚOD₂ — Křídla.

XIV. Polní pošta.

Výměna pošty v proviantní výdejně.

Velitel pluku

plk.

Dostanou:

vel. 6. polní děl. brigády jako hlášení,

vel. I. a II./302. a I./301. jako rozkaz.

Velitelství děl. pluku 302.

SV., dne 22/2 v 10 hodin.

★

Doplňek rozkazu pro útok.

(Potvrzení rozkazů vydaných při průzkumu.)

K VI. Pozorování.

a) Pozorovací pásma:

I./302. od čáry Lhotka—Vysoké až po Hliny—Sazomín.

II./302. od čáry Slavkovice—kóta 654 až po Hodiškov-Ostrov.

b) Pozorovatelný:

hlavní poz. skupiny a I./301 — Olešná hora;

I./302. — Kalvarienberg 675 (u Nového Města);

II./302. — Kopec 654 (u Svatky);

pomocné pozorovatelný skupiny:

Harusův kopec — zřídí a obsadí I./302. hlavně pro bočné pozorování ve směru jihovýchodním;

kóta 608 — zřídí a obsadí II./302. hlavně pro pozorování ve směru na Ostrov a Obyčtov;

kota 627 — zřídí a obsadí vel. skupiny hlavně pro pozorování ve směru na Veselíčko, Jamy a Sazomín.

c) Přemístění pozorovatelů za útoku na 2. postupný cíl:

I./302. a předsunutá poz. skupiny na hřeben koty 619;

II./302. a I./301. na Chlumeck.

K IX. Spojení.

Předsunutá ústředna skupiny zřídí se po dosažení 1. post. cíle v Petrovicích.

Parkoviště I./302. — Zubří,
II./302. — Dlouhé,
I./301. — Branšov.

Velitel pluku
plk.

D o s t a n e:

vel. 6. polní děl. brigády jako hlášení,

vel. I./302., II./302. a I./301. jako rozkaz.

Štábní kapitán Antonín P i n k a s :

Účinná střelba oddílu po zastřelení jednou baterií.

Účelem článku je nastínit možné způsoby využití výsledků zastřelení jedné baterie (vedoucí) pro střelbu ostatních baterií v oddílu, aby se mohlo bez zastřelení přikročit k účinné střelbě na pásmo náležitě zvětšené.

Náš služební předpis D-VII-1 „Nauka o střelbě dělostřelectva“, I. díl, dává k tomu podnět jednotlivými ustanoveními. Protože tento předpis byl vydán nedávno a u dělostřeleckých útvarů se teprve užívá a studuje, dovolím si zde ustanovení, mající přímý vztah k předmětu tohoto článku, citovat.

Čl. 651: Při přípravě střelby hledí velitel oddílu dosáhnout souladu prací svých podřízených, aby umožnil vzájemné využití střelb jednotlivých baterií.

Čl. 655: Baterie zdokonalují svou přípravu tak, aby co možná nejdříve mohl oddíl soustředit palbu na jakýkoli cíl v svém pásmu působnosti. Za tím účelem se snaží velitel oddílu uvést postupně přípravy střelby baterií v dokonalý soulad na základě provedených topografických prací, povětrnostních a balistických prvků, kterými v tom okamžiku disponuje.

Čl. 658: Velitel oddílu zlepšuje též přípravu tím, že dává výsledky získané střelbou některé baterie oddílu k použití bateriím ostatním.

Čl. 660: Jednoduchou topografickou prací lze na příklad zjednat soulad řídicích děl ostatních baterií s řídicím dělem vedoucí baterie. Tato výhoda je cenná i tehdy, máme-li řídicí plán, a stává se nezbytnou, jsme-li nuceni pracovat na základě méně přesných map.